

dítěte jednala proti soudně schválené dohodě s manželem aneb kdyby se neřídila opatřením soudu podle § 142 obč. zák. Avšak o žádný z případů těchto nejde, když dohody takové tu není a první soud přes to, že stěžovatel učinil hned při svém výsledku příslušný návrh, opatření podle zákona dle § 142 obč. zák. neučinil a nerozhodl podle své povinnosti o tom, kterému z rozvedených manželů jest přenechati výchovu a výživu dítěte. Pokud o otázce této není pravoplatně rozhodnuto a není tudíž pravoplatného rozhodnutí o tom, že má dítěto býti vydáno do výživy a výchovy stěžovateli jako otci, nemůže se tento brániti povinnosti uložené mu zákonem (§ 141 a 142 obč. zák.), jelikož výživa nemůže býti dítětu odpírána a povinnost taková stihá po rozumu zákona v prvé řadě otce. Právem proto rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu. Bude proto na prvním soudu, aby, nepřihlížeje k důvodu, pro který žádosti dítěte o určení výživného nevyhověl, rozhodl o ní podle § 139, 141, 142 obč. zák. znovu, přihlížeje k majetkovým poměrům stěžovatele (§§ 166 a 673 obč. zák.) a zároveň rozhodl, vyšetře věc, komu z rozvedených manželů má býti dítě vydáno do výchovy a opatrování.

Čís. 7837.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Při rozluce podle § 17 zák. dlužno prostě převzítí výrok o vině na rozvodu do výroku o rozluce a nelze k výroku o tom nic přičiňovati.

(Rozh. ze dne 2. března 1928, R II 64/28).

O b a n i ž š í s o u d y povolily rozluku manželství podle § 17 rozl. zák. s tím, že se manželství rozlučuje »z viny obou stran stejným dílem«.

N e j v y š š í s o u d k dovolacímu rekursu změnil usnesení nižších soudů v ten rozum, že se manželství stran rozlučuje z jich oba-
polné viny.

a t o :

s poukazem na předpisy § 17 zák. rozl., jehož všechny podmínky tu dle obsahu spisů a zvláště rozsudků o rozvodu sporného manželství jsou, takže rozluku povolití bylo, jenž však nařizuje, že se výrok o vině má z rozsudku prostě převzítí, takže dodatek, který první stolice k výroku o vině, že manželství se rozvádí z viny obou stran, přičiňovala a druhá potvrdila, že totiž vina ta stihá obě strany »stejným dílem«, tomuto předpisu odporuje a bylo ho proto vymítni.

Čís. 7838.

**Převzetí soukromých železnic do správy státní (zákon ze dne 22. pro-
since 1920, čís. 690 sb. z. a n.).**

Jedině československý stát byl oprávněn propustiti z činné služby a dáti do výslužby železničního zaměstnance bývalé košicko-bohumínské dráhy.

Převzetím košicko-bohumínské dráhy do státní správy nabyl stát plné služební svrchovanosti nad jejími zaměstnanci, pokud ve službě setrvali, a to ve stejné míře, jak příslušela dosud správě převzaté dráhy.

(Rozh. ze dne 2. března 1928, Rv II 841/27.)

Žalobce byl přijat ke košicko-bohumínské dráze dne 2. ledna 1902, u níž dosáhl definitivního jmenování k termínu 1. května 1905. Dne 1. května 1914 byl žalobce jmenován kancelářským manipulantom I. třídy. Po převzetí košicko-bohumínské dráhy do provozu československých státních drah byl žalobce služebně přeložen do Štěpánova dne 10. října 1922 a byl dnem 31. července 1924 ředitelstvím československých státních drah v Olomouci pensionován. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na Košicko-Bohumínské dráze, by bylo zjištěno, že výpověď daná žalobci dne 1. května 1924 ředitelstvím státních drah v Olomouci ke dni 31. červenci 1925 nemá vlivu na jeho služební poměr ke košicko-bohumínské dráze a by bylo uznáno právem, že jest žalovaná povinna jmenovati žalobce do lhůty, již soud určí, úředníkem III. statu a podle služebních předpisů priv. košicko-bohumínské dráhy zaplatiti žalobci do 14 dnů pod exekucí 107.174 Kč 35 h s 5% úrokem ode dne podání žaloby, zaplatiti žalobci pod exekucí vždy prvního každého měsíce předem počínaje dnem 1. června 1926 640 Kč 35 h, částky splatné při vynešení rozsudku do 14 dnů. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Zcela správně dovozuje prvý soud z výpovědi svědka Dr. R-a, ředitele dráhy, že slib daný jím žalobci nemohl založiti závazek pro žalovanou, ježto jmenování úředníků náleželo do pravomoci správní rady žalované dráhy. Na věci nic nemění, že správní rada prováděla jmenování dle návrhu Dr. R-a. Právo jmenovací příslušelo jen jí a nikoliv Dr. R-ovi. Dr. R. byl jen výkonným orgánem správní rady a jeho slibu je rozuměti jen tak, že jmenování navrhne a se přičiní, by žalobce byl jmenován, nikoliv tak, že slibem správní rada byla vázána. K tomu by bylo podle čl. 47 obch. zák. potřebí zvláštní plné moci správní rady, jmenovati úředníky, což však prokázáno nebylo. Z povahy jeho postavení jako ředitele provozu právo jmenovati úředníky a závaznost takových slibů pro žalovanou vyvoditi nelze. I kdyby bylo prokázáno, že vydával Dr. R. výnosy a je měnil, mohl tak učiniti jen v mezích své funkce jako provozní ředitel, nemohl však tak činiti ve věcech osobních. Že nemohl činiti sliby na jmenování se závazností pro žalovanou, plyne též z ustanovení § 71 služ. ř. uh. zák. čl. 1851 a nař. uh. min. čís. 6125 z . 1907, kterýmž předpisům KBD podléhala podle svého služebního řádu, a podle kterýchž ustanovení byl jen výkonným a dozorčím orgánem.

Nesprávné právní posouzení: Správa KBD. byla převzata ministerstvem železnic podle zák. čís. 539/1919 sb. z. a n. Podle zák. čís. 690/20 sb. z. a n. přešla veškerá práva ze služebních smluv proti zaměstnancům drah do správy převzatých na státní správu železniční

a stali se zaměstnanci ti zaměstnanci drah státních s tou úchylnou, že, nebyli-li unifikováni, jest na služební poměr užiti služebního řádu dráhy do správy převzaté a že možno na ně rozšířiti předpisy čsl. drah, ale se zachováním dosud nabytých práv. Přešla-li na státní správu všechna práva ze služebních smluv, přešly samozřejmě i povinnosti ze smluv těch na tuto správu. Zaměstnanci KBD a tedy i žalobce není ode dne převzetí správy v důsledku zák. čis. 690/20 a dohody ze dne 12. ledna 1921 i 13. prosince 1922 v služebním a právním poměru ke KBD, a nemůže se proti ní domáhati žádných nároků, ježto přejitím práv ze smluv služebních na státní správu železniční a setrváním žalobce ve službě i po převzetí, je povinna smlouvu splniti pouze státní správa železniční a toliko na této správě může býti žádáno splnění smluvních povinností. Názor soudu prvního stolu, že žalovaná je ke sporu pasivně oprávněna, nelze pokládati za správný. Jest sice správné, že žalobní prosba čelí proti žalované a že obsahem jejím jest zjištění, zda výpověď žalobci daná působí též v poměru k žalované, a dále že žalobce se domáhá jmenování úředníkem statu III. na žalované jako smluvní straně. Žalobce se však domáhá zjištění svého nároku z důvodu služební smlouvy a ježto, jak výše uvedeno, přešla všechna práva ze smluv služebních na státní správu železniční, vstoupila tato správa do smlouvy na místo žalované, která z právního poměru vystoupila, nemá proti žalobci ani práv ani povinností, není tudíž ke sporu pasivně oprávněna a měla žaloba již z toho důvodu býti zamítnuta. Avšak i kdyby bylo souhlasiti s názorem prvního soudu, že pasivní oprávnění žalované KBD, je dáno, není výtku nesprávného právního posouzení odůvodněna a poukazuje se především na správné odůvodnění napadeného rozsudku v tomto směru. Otázku, zda byla výpověď žalobci státní správou železniční dána důvodně či bezdůvodně, nelze v tomto sporu řešiti, ano bylo již právoplatně rozhodnuto zmíněnými rozsudky dvou stolic ve věci Ck I 361/24, že důvodnou byla, a bylo pouze řešiti otázku, zda působí výpověď ta též v poměru k žalované. A tu správně usoudil první soud, že tomu tak jest, neboť, přešla-li všechna práva ze smluv služebních na státní správu podle § 4 zák. čis. 690/20, a dala-li žalovaná podle dohody ze dne 13. prosince 1922 čl. III. bod 5 právo státní správě, by určovala počet personálu a jeho použití, zmocnila ji tím k výpovědi i k propuštění zaměstnanců, státní správa tedy při nejmenším vypověděla žalobce jako zmocněnkyně žalované a výpověď danou žalobci je považovati za danou od žalované.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobce.

D ů v o d y:

Podle zákona ze dne 22. prosince 1920 čis. 690 sb. z. a n. přešla na státní železniční správu zároveň s převzetím správy košicko-bohumínské dráhy také veškerá práva ze služebních smluv k veškerým zaměstnancům (§ 4 zákona). Podle odstavce čtvrtého § 4 zákona byli ponecháni ve službě všichni železniční zaměstnanci převzaté dráhy, pokud sami neodmítli další setrvání ve službě. Žalobce ani netvrdil, že odmítl setrvati v železniční službě státem ku provozu převzaté, a přiznává, že

i po převzetí dráhy dnem 1. února 1921 státní železniční správou konal veškeré služební výkony státní správou mu přikázané a že se podrobil i jejímu rozhodnutí o přeložení do Š. v říjnu 1922. Služební poměr státní železniční správy k zaměstnancům převzaté košicko-bohumínské dráhy byl vytýčen zásadně v § 4 zákona ze dne 22. prosince 1920 čís. 690 sb. z. a n., jehož provedení bylo § 5 zákona vyhraženo provozní smlouvě, která byla mezi vládou republiky Československé a výsadní košicko-bohumínskou dráhou sjednána dne 25. ledna 1921 a provedena další úmluvou ze dne 13. prosince 1922, dle níž (odst. III. čís. 1 až 6) veškerá práva ze služebních smluv zaměstnanců dráhy košicko-bohumínské přešla na státní železniční správu. Byl tedy žalobce ve službě ponechán podle zák. čís. 690/1920 státní železniční správou a pro tuto provozovatelku košicko-bohumínské dráhy dále službu železniční konal, jsa jí služebně podřízen (§ 4 cit. zák.). Nesejde na tom, že žalobce byl t. zv. neunifikovaným zaměstnancem, neboť neunifikovanost měla jen ten význam, že i jeho služební poměr k čsl. státní železniční správě bylo posuzovati podle dosavadního služebního řádu dráhy košicko-bohumínské. Z vyličeného plyne, že, když státní železniční správa, pokud se týče československý stát zároveň s převzetím správy košicko-bohumínské dráhy ze zákona čís. 690/1920 nabyl veškerých práv ku zaměstnancům převzaté dráhy, která měla k nim dříve košicko-bohumínská dráha podle služebních smluv (služebního řádu), že byl také jedině oprávněn propustiti žalobce z činné služby a dáti ho do výslužby. Že čsl. stát měl pro jeho výpověď z činné služby podstatný důvod ve smyslu § 43 druhý odstavec čís. 4 služebního řádu košicko-bohumínské dráhy, pro služební poměr žalobce platícího, bylo již rozhodnuto ve sporu žalobcově s čsl. státem. S přeložením žalobce do výslužby neměla žalovaná výsadní košicko-bohumínská dráha co činiti a pouze finanční účinek jeho přeložení do výslužby došel v poměru k ní výrazu při vyúčtování nákladů provozu na její účet vedeného (§ 1 zákona čís. 690/1920 a § 3 provoz. smlouvy ze dne 25. ledna 1921). Byl-li však žalobce, jak výše doličeno, ponechán ve službě státní železniční správy a tím zároveň jí podřízen ohledně všech práv z dřívějších služebních smluv plynoucích, netřeba se již věcně obíratí dovolacími vývody, pokud jsou zbudovány na mylných předpokladech, že dosud přísluší žalované košicko-bohumínské dráze právo rozhodovati o redukci personálu a o jeho výpovědi, neboť převzetím košicko-bohumínské dráhy do státní správy nabyl stát plné služební svrchovanosti nad jejími zaměstnanci, pokud ve službě setrvali, a to ve stejné míře, jak příslušela dosud správě převzaté dráhy (srovn. důvodovou zprávu k vlád. návrhu zákona čís. 690/1920 — tisk 722 ex 1920 a zprávu dopravního výboru tisk 890/1920 posl. sněm. N. S. R. Č.). Posuzuje-li se věc s tohoto právního hlediska příslušelo čsl. státu iako přejímateli správy též v poměru k žalobci právo na jeho povýšení a služební zařazení ode dne 1. února 1921, t. j. ode dne převzetí správy státem a nemá proto žalobce proti žalované výsad. košicko-bohumínské dráze po 1. únoru 1921 právního nároku, by ho jmenovala úředníkem III. statu podle služebních předpisů této dráhy. Nižší soudy též správně doličily, že takové právo žalobci nevzniklo ani před převzetím košicko-bohumínské dráhy do státní správy, zejména z přípovědi ředi-

tele provozu výsad. košicko-bohumínské dráhy, zjistivše, že mu nepříslušelo právo jmenovati úředníky, nýbrž toliko správní radě, a stačí v tomto směru odkázat ku výstižným důvodům rozsudků nižších soudů, jež nebyly vyvráceny dovolacími vývody.

Z výtčeného již hlediska dovolacího soudu jest neopodstatněným i další nárok žalobcův na náhradu diet, který odůvodňuje služebním přeložením do Š., když toto přeložení zařídila již státní železniční správa jako zaměstnavatelka žalobcova, nikoli žalovaná košicko-bohumínská dráha a žalobce také ve sporu proti státu se téže náhrady diet domáhal na čsl. státu a když nárok jeho byl jako bezdůvodný věcně zamítnut, uplatňuje ho nyní zase proti žalované výsad. košicko-bohumínské dráze, opíraje ho o skutkové předpoklady libovolně sestavené a hraničící téměř až na svévoli, jako, že byl žalovanou dráhou poslán ku konání služby do Š. Nárok žalobcův na propočítání služebních let a z něho odvozený další nárok na zaplacení částky 14.000 Kč byl právem nižšími soudy pro neurčitost zamítnut, ježto nebylo k jeho opodstatnění uvedeno žádných skutkových okolností.

Čís. 7839.

Obecní zaměstnanci.

Usnesla-li se obec, že obecní úředníci a zřízení mají býti postaveni na roveň právně i služebně státním zaměstnancům a že tato parita má na býti účinnosti dnem 1. ledna 1926, dlužno míti za to, že úprava měla býti provedena podle platového zákona ze dne 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n.

Předložení usnesení obcí nadřízenému úřadu ve smyslu § 212 (4) plat. zák. a rozhodnutí tohoto o něm lze se domáhati řízením správním, nikoliv pořadem soudním.

(Rozh. ze dne 2. března 1928, Rv II 848/27.)

Žalobce, městský vrchní strážník v Š. na Moravě, domáhal se na obci Š., by byla uznána povinnou vyhotoviti mu dekret podle zákona ze dne 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud vyhověl žalobcovu odvolání potud, že zamítl žalobu pro tentokráte. Důvody: Soud první stolice zamítl žalobní prosbu předně proto, že se usnesení obecního zastupitelstva v Š. ze dne 27. dubna 1927 a 30. července 1925, jímž mají býti městští úředníci a sluhové na roveň postaveni státním zaměstnancům po stránce právní a služební, nevztahují na platový zákon čís. 103 z r. 1926, ježto zákon ten ještě tehdy neměl platnosti. Žalobce nemůže proto žádati vydání dekretu ve smyslu tohoto zákona. Tomuto právnímu názoru nelze přisvědčiti. Podle usnesení městského zastupitelstva ze dne 20. července 1925 byli obecní zřízení na roveň postaveni státním zaměstnancům s účinností od 1. ledna 1926. Ježto toto usnesení mluví všeobecně, že platové a služební poměry obecních zřízců mají býti v témže objemu upraveny, jak budou upraveny poměry státních zaměstnanců, a ježto usnesení to stanoví jako den rozhodný 1. leden 1926,